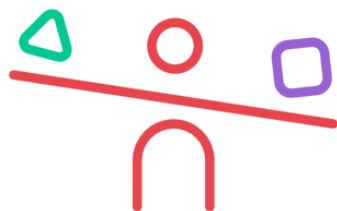

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
demografije i useljeništva

RODITELJSTVO I DEMOGRAFSKI TRENDOSI U SUVREMENOM DRUŠTVU

RODITELJI
IZMEĐU OSOBNOG
I DRUŠTVENOG

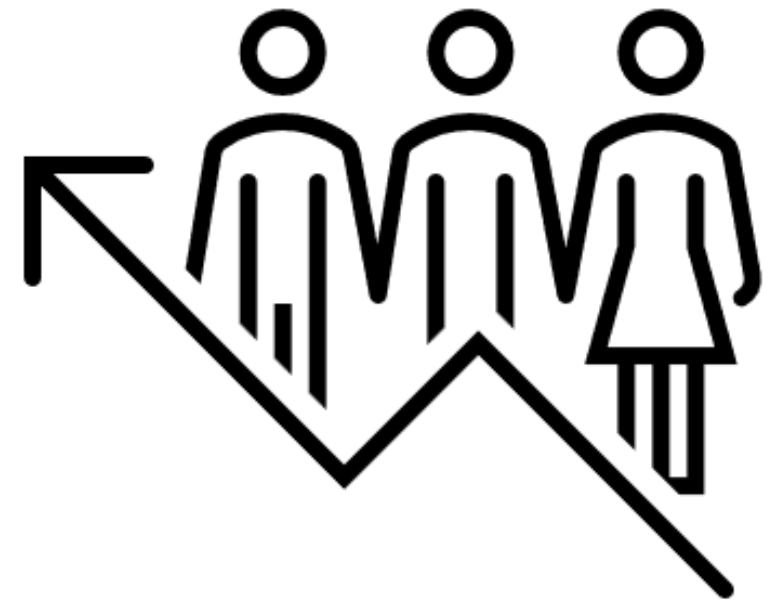

Tematska sustavna podrška
Moderni izazovi roditeljstva i demografija

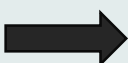

Demografski trendovi i statistike

- demografsku situaciju danas obilježava **pad ukupnog broja stanovnika**, prirodna depopulacija (više umrlih nego živorođenih), **ubrzano starenje** stanovništva, porast očekivanog trajanja života
- migracije
- recentne promjene na tržištu rada, a koje se dotiču svih, toliko su očite i prisutne u brojnim aspektima naših života da se **demografska problematika nameće kao jedna od najvažnijih tema**

Demografski trendovi i statistike

- od 2009. svaka objava rezultata o godišnjem broju rođenih u RH, označena u javnosti kao „nezabilježena”
- ukupan broj rođenih u 2023. 32 325 djece
- u odnosu na 2022., broj živorođene djece pao za 5,1%, rođeno je 1713 djece manje
- totalna stopa fertiliteta, pojednostavljeno - prosječan broj djece kojeg žena rodi, četiri desetljeća ispod razine potrebne za obnavljanje generacija
- u 2022. stopa u RH iznosila 1,53 što je iznad prosjeka EU

 Što uopće možemo dalje napraviti po pitanju demografskih trendova?

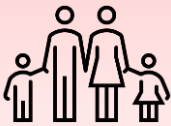

Demografski trendovi i promjene u obitelji

- konstrukcija i funkcija obitelji u suvremenom društvu znatno se transformirala u odnosu na obiteljske karakteristike prije nekoliko desetljeća
- različiti društvenogospodarski i demografski procesi, promijenili su položaj obitelji i oslabili njenu stabilnost
- RH ukupno broji 1.104.395 obitelji koje se dijele na 6 tipova:
  - bračni parovi bez djece, bračni parovi s djecom,
  - izvanbračni parovi bez djece, izvanbračni parovi s djecom
  - majke s djecom i očevi s djecom

767.406 obitelji s djecom

BROJ OBITELJI PREMA TIPOVIMA

TIP OBITELJI	BROJ	UDIO U UKUPNOM BROJU %
bračnih parova s djecom 	515 257	46,66 %
bračni parovi bez djece 	303 110	27,45 %
majke s djecom	178 851	16,19 %
očevi s djecom	39 347	3,56 %
izvanbračni parovi s djecom	33 951	3,07 %
izvanbračni parovi bez djece	33 879	3,07 %.

Bračni parovi s
djecom i
bračni parovi
bez djece
74,1% obitelji
u RH

RODITELJSTVO I DEMOGRAFSKI TRENDOVI

- u modernim populacijskim politikama razvijenih zemalja posebna pažnja pridaje se položaju žena u društvu - jedan od najvažnijih aspekata je **položaj žena na tržištu rada**
- današnje tržište rada u Hrvatskoj je dinamičnije i složenije u odnosu na tržište rada od prije samo dva do tri desetljeća
- **položaj žena na tržištu rada i dalje ima snažan učinak na razine fertiliteta u RH**
- istraživanja pokazuju da kod visokoobrazovanih žena, uz mjere financijske prirode, bitan učinak imaju i **mjere koje se tiču vremena ili usluga**, a koje utječu na povoljniju ravnotežu privatnog i poslovnog života
- one uključuju mjere, aktivnosti i zakonska rješenja koja se tiču **fleksibilizacije radnog mjesta i vremena, usluga za djecu, sigurnog i dostupnog prijevoza za djecu, slobodnog i predvidivog razdoblja odmora i slobodnih dana i drugih aspekata ravnoteže privatnog i poslovnog života**

RODITELJSTVO I DEMOGRAFSKI TRENDOWI

- postupno se mijenjaju i društvena očekivanja vezana uz roditeljske uloge, a uloge majki i očeva razlikuju se manje nego prije
- za pozitivan doživljaj roditeljstva važna je **aktivna uključenost oba roditelja i ravnopravna podjela dužnosti i poslova**
- sveprisutan je problem tzv. **sukoba između radne i obiteljske uloge**, uslijed visokih zahtjeva u tim različitim područjima života
- na sve veće potrebe zaposlenih roditelja možemo odgovoriti jedino kvalitetnim i dostupnim uslugama
- jasno je da jedno od prioritarnih političkih/društvenih pitanja trebaju postati politike usklađivanja obiteljskih obaveza i plaćenog rada te je iste potrebno unaprijediti u svim područjima uz važnu ulogu države i poslodavaca

Uloga podrške u svakodnevnim izazovima usklađivanja privatnog i poslovnog života

Zakonodavni okvir

- u proteklom razdoblju unaprijeđeno je zakonodavstvo u području roditeljskih i roditeljskih potpora kojima je uvedeno **pravo na očinski dopust** i povećane visine naknade plaće za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust s ciljem postizanja veće ravnoteže između privatnog i poslovnog života
- većina prava može se ravnopravno i fleksibilno koristiti prema međusobnom dogovoru majke i oca djeteta

Novost koja je uvedena ove godine je i mogućnost istodobnog korištenja prava na roditeljski dopust i oca i majke djeteta, uz zadržavanje ranije mogućnosti pojedinačnog ili naizmjeničnog korištenja.

Strateški okvir

- **Strategija demografske revitalizacije RH do 2033.** prvi akt strateškog planiranja vezan za demografske izazove izrađen nakon pristupanja RH EU
- prvi strateški cilj definiran Strategijom je **Izgrađeno poticajno okruženje za obitelji i mlade** - omogućiti lakše usklađivanje poslovnog, obiteljskog i privatnog života u kontekstu tehnoloških promjena

Program podrške poboljšanju materijalnih uvjeta u dječjim vrtićima

- rano uključivanje u programe predškolskih programa bitno područje intervencije u brojnim EU zemljama
- brojna istraživanja pokazala kako to pridonosi boljoj pripremljenosti djece za školu te boljem obrazovnom uspjehu
- u RH regionalne razlike u pokrivenosti djece predškolskim programima, u kvaliteti i priuštivosti tih programa što ne omogućava svoj djeci ravnopravan pristup kvalitetnom ranom odgoju i obrazovanju i ostvarivanje njihova prava na rani odgoj i obrazovanje
- kroz Program 2024. sufinancirano 148 dječjih vrtića u općinama i gradovima u iznosu 3.292.536,56 €
- CILJ: unapređenje postojećih kapaciteta vanjskih terena i igrališta dječjih vrtića kako bi se omogućila raznolikost prostora za igru te pridonijelo poboljšanju sigurnosti djece u prostorijama objekta i izvan njega

e-Dječja kartica MUDRICA

- dostupna za korištenje od kraja 2020.
- mobilnu aplikaciju koristi broji više od 30 000 korisnika
- namijenjena roditeljima/skrbnicima/udomiteljima s djecom do 18. godine života, a čije korištenje, u suradnji s javnim i privatnim sektorom, omogućava razne pogodnosti, odnosno popuste na proizvode i usluge s dogovorenim partnerima kojih je trenutno 127
- CILJ promicanje društveno odgovornog poslovanja, financijska ušteda te doprinos digitalizaciji društva

Suradnja s organizacijama civilnog društva

MDU na godišnjoj razini objavljuje poziv za prijavu projekata udruga usmjerenih podršci roditeljstvu

- osiguravanjem suradnje nadležnih TDU, JLP(R)S te OCD-a unapređuje se provedba aktivnosti i mjera u području senzibilizacije i informiranja te razvijaju programi podrške roditeljima koji osnažuju roditelje te odgovaraju na njihove potrebe

2024. 65 projekt 830.000,00 €

NACIONALNA KAMPANJA ZA PROMICANJE POZITIVNOG I RAVNOPRAVNOG RODITELJSTVA

Razlozi pokretanja Kampanje

- postoji realna potreba za strategijama promicanja pozitivnog i ravnopravnog roditeljstva te uključivanja muškaraca u aktivno roditeljstvo
- važnost angažiranosti očeva u odgoju djece i ravnopravna podjela obiteljskih obveza sporim korakom postaju vrijednosti prepoznate među zaposlenim očevima i u Hrvatskoj
- poslodavci utječu na odluke zaposlenika/roditelja koje se odnose na njihov poslovni i obiteljski život

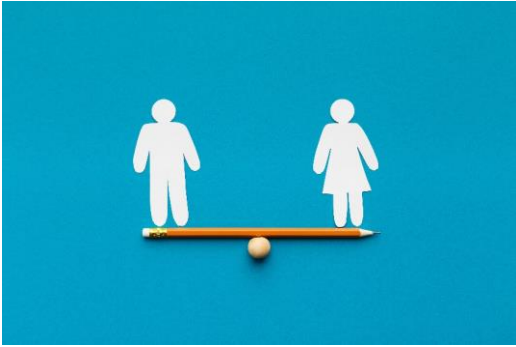
CILJEVI:

1. promocija pozitivnog obiteljskog okruženja, suradnje među roditeljima/partnerske suradnje
2. poticanje muškaraca na aktivno uključivanje u brigu o djeci, kao jednoj od dokazano učinkovitih strategija koje promiču zdravlje majke i djeteta, dobrobit obitelji i rodnu ravnopravnost s osobitim naglaskom na korištenje očinskog i roditeljskog dopusta od strane očeva
3. potaknuti poslodavce da se uključe te aktivno potiču svoje zaposlenike da koriste prava po osnovi roditeljstva (HUP partner Kampanje)

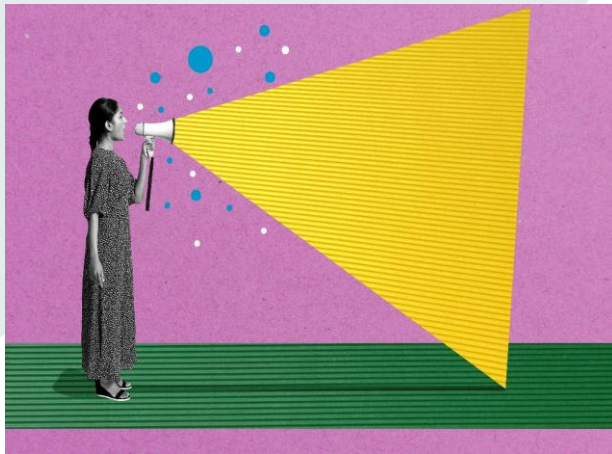
konferencija za medije predstavljeni ciljevi Kampanje i odaslane najvažnije komunikacijske poruke
TV spot Veliki je propust ne uzeti dopust - radijski jinglovi - vizualni materijali (plakati) - informativni materijali (letak, brošura o pravima iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora) - **gostovanja u medijima** (TV, radio, tisak) - prisutni na društvenim mrežama **#ravnopravnoroditeljstvo** Facebook Instagram
okrugli stol s poslodavcima **Poslodavci i zaposlenici - na strani roditeljstva**
završetak Kampanje 15. svibnja na Međunarodni dan obitelji - kviz znanja za obitelji u suradnji s poznatim "lovcem" Deanom Kotigom

Na kraju....

- **roditeljima je potrebna podrška na svim razinama, a kako bismo ju doista osigurali, nisu samo važna prava koja roditelji mogu ostvariti temeljem zakona i postojeće usluge skrbi o djeci već poticajno i podržavajuće okruženje u njihovom privatnom i poslovnom životu**
- **provedba aktivnosti pokrenula je određene promjene u donošenju odluka, postupanjima, razmišljanjima te odnosu prema roditeljima i percepcije šire javnosti o važnosti pozitivnog i ravnopravnog roditeljstva**
- **uporno i kontinuirano zagovaranje i komuniciranje ove teme može pokrenuti promjene koje dugoročno mogu dovesti do zadanog cilja**

ZAHVALJUJEM NA PAŽNJI!

MINISTARSTVO DEMOGRAFIJE I USELJENIŠTVA

državna tjanica Željka Josić, dr.med.

zeljka.josic@mdu.hr